Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 201. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ВІВТОРОК, 19-го ВЕРЕСНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, SEPTEMBER 19, 1978 No. 201. VOL. LXXXV.

У Пассейку відбудеться жалобний похід для відзначення 45-річчя голодомору в Україні

Пассейк, Н. Дж. — Стараннями Стейтової Координаційної Ради стейту Ню Джерзі при співучасті українських організацій включно з молодечими та при діловій допомозі Відділу УККА у неділю, 24-го вересня ц. р., влаштують демонстрацію — жалібний похід для відзначення річниці голодомору в Україні (1932-1933).

Жалібний похід розпічнеться о год. 1-ій по полудні з-під Української Централі, 240 Говп евеню в Пассейку, Н. Дж., і маршуватиме до парку ім. Тараса Шевченка, де відправиться соборна панахида за спокій душ жертв голоду, а опісля відбудеться маніфестація, на якій, крім українських промовців, промовлятимуть представники американського політичного світу. В маніфестації братиме участь ген. Петро Григоренко, член правозахисного руху в Україні.

Організатори звертаються до української громади взяти численну участь у тому жалібному поході-маніфестації, цим висловлюючи протест проти фізичного та національно-культурного нищення українського народу совєтським окупаційним режимом.

На знак жалоби, просимо учасників маніфестації на ліве рам'я взяти чорну стяжку.

Сенатська комісія рішила зменшити податки для незаможних

Вашінгтон. — Сенатська фінансова комісія минулого четверга, 14-го вересня, схвалила резолюцію, яка пропонує зменшити на 1,8 більйона долярів федеральні податки для приблизно 7,6 мільйона родин, яких зараховують до категорії незаможних. Зменшення стосувалося б тільки тих родин, у яких є малолітні діти,

Резолюція теж містить пропозицію, між іншим, перший раз в історії країни, щоб дуже бідні родини не тільки цілком не платили податків, але ще одержували від Федеральної Податкової Служби додаткові фонди.

Сенатська комісія також запропонувала, щоб відтепер кожна особа могла відтягати від суми, яка підлягає оподаткуванню, 1000 долярів, замість дотеперішніх 750 долярів. Однак, резолюція пропонує зліквідувати 35-долярові кредити, які ввійшли в силу минулого фіскального року.

Щодо загального зменшення федеральних податків, яке стосувалося б індивідуальних платників і підприємств, то передбачають, що Сенатська фінансова комісія запропонує, щоб зменшення було на 2 більйони більше, ніж пропонує Білий Дім.

Палата Репрезентантів вже раніше проголосувала законопроєкт, який дуже подібний до версії Сенатської фінансової комісії, але існує настільки розбіжностей, що спільна комісія обох Палат Конґресу мусітиме полагодити їх.

Перша група американців покинула Кубу

Маямі, Фльорида. — Перша група американців кубинського походження у кількості 132-ві особи приїхали до Америки. Всі вони дістали дозвіл на виїзд з Куби. Деякі з них чекали біля вісімнадцять років на цю нагоду.

Багато осіб з цієї групи поїхали свого часу відвідати своїх родичів чи свою країну народження. Їм кубинський режим не дав дозволу повороту до Америки. Понад три тижні тому Кастро пообіцяв дати їм дозвіл на виїзд із Куби та звільнити одну тисячу політичних в'язнів, які навіть боролися проти існуючої системи на Кубі.

Біля 200 осіб зібралося на Маямському міжнародному аеродромі, щоб зустріти своїх родичів. Одна із цієї групи, 62-річна жінка, яка поїхала колись відвідати своїх батьків, які померли кілька років пізніше, заявила: „Я старалася, старалася і старалася виїхати, але Кастро не дозволяв. Я не люблю Кастра, але все це залишилося позаді".

Повінь в Індії загрожує вибухові пошестей

Ню Делі, Індія. — Безупинна повінь в Індії, яку спричинили мунсони, не вгаває. Із урядових джерел подають, що чергова хвиля повені, яка почалася місяць тому, затопила більше ніж 200 сіл у західній окрузі Райшаші виливом рік Падми, Мagananda та інших, які після дощів піднеслися далеко понад звичайний рівень. Цей потоп захопив більше чим 250,000 людей, тисячі потонули, а 3,000 знаходяться у таборах біженців.

Повідомлення з Банглядешу про зростаючу повінь в північних округах Індії спонукало уряд створити медичні групи, які почали боротьбу, щоб завчасу протиставитися епідемії холери, малярії, зокрема на передмістях Ню Делі.

Португальський уряд подався до димісії

Лісбона, Португалія. — Португальський уряд під керівництвом прем'єр-міністра Альфреда Нобре да Касти подався до димісії після 17-ох днів урядування, бо парламент, більшість у якому становлять посли із Соціялістичної партії, відмовився затвердити програму уряду. За програмою голосували тільки 71 парляментаристів, проти 141 і 40 здержалися.

Соціялістична партія, яка ще донедавна була при владі, виступила проти урядової програми, бо вона не включала широких соціяльних, зокрема сільськогосподарських реформ, чого вже віддавна домагалися соціялісти. Кабінет да Кости виконуватиме владу в країні до часу, поки президент Антоніо Рамальго Іанес не знайде гідного наслідника на місце да Кости.

Кейптавн. — У кінці минулого тижня тут знову відбувся зудар між негритянами, які складають подавляючу більшість населення Південно - Африканської Республіки, та поліційними чинниками, в наслідок якого згинуло три негритяни, а кількох поранено.

САДАТ І БЕҐІН ПІДПИСАЛИ ТЕНТАТИВНІ ДОГОВОРИ ЩОДО ЗАМИРЕННЯ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ

Вашінгтон. — У неділю, 17-го вересня, єгипетський президент Анвар ель-Садат та ізраїльський прем'єр Менахам Беґін у Білому Домі підписали два тентативні договори в справі замирення між Ізраїлем і Єгиптом та полагодження проблеми окупованих арабських земель на західньому березі ріки Йордан і біля міста Ґази. Таким чином, 13-денна „вершинна конференція" у Кемп Дейвиді, Мериленд, що її скликав президент Джіммі Картер, який теж підписав згадані тентативні договори як свідок, закінчилася несподівано успішно, бо протягом цілої конференції курсували чутки і поголоски, що ізраїльська та єгипетська делегації не можуть погодитися на жадні компроміси.

Підписання тентативних договорів відбулося після 10-ої год. вечора у присутності чільних законодавців, членів урядів ЗСА, Єгипту та Ізраїля і дипломатичного корпусу і було передавана на телебаченні і радіостанціями. Всі сторони підкреслювали, що це тільки „тентативні" домовлення і що залишилося ще багато поважних проблем.

Перший тентативний договір, „Рамки для миру на Близькому Сході", стосується окупованих Ізраїлем арабських земель біля ріки Йордан і міста Ґази. Запропоновано, щоб протягом 5-річного „переходового" періоду мешканці цих земель, палестинські араби втішалися автономією, адміністрація згаданих території була б спільно в руках палестинців, ізраїльтян і йорданців, але Ізраїль міг би задержати свої військові частини на стратегічних оборонних позиція. Державна безпека Ізраїля була б запевнена, а в кінці цього 5-річного періоду повинно дійти до підписання мирових договорів між Ізраїлем і найближчими арабськими сусідами. Як вказують коментатори, це домовлення представляє собою значний компроміс, бо досі Ізраїль цілком відмовлявся звільнити ці території, а тепер погодився на поступки. Натомість Єгипет досі вимагав, щоб Ізраїль, без жадних передумов, звільнив всі землі.

Щодо другого тентативного домовлення, „Рамки для завершення мирового договору", то Беґін і Садат погодилися, що Ізраїль відтягне свої військові частини із Сінайського півострова та зліквідує свої цивільні оселі на тій території. Єгипет знову матиме повну суверенність над Сінаєм, а крім того між Каїром і Єрусалимом будуть встановлені нормальні зв'язки, тобто буде підписаний сепаратний мир. Садат і Беґін обіцяли, що остаточну версію цього договору підпишуть до трьох місяців, а Беґін закликав до навіть швидшого підписання. Президент Картер, однак, вказав, що далі існує поважна розбіжність у поглядах, бо Каїр вимагає, щоб Ізраїль зліквідував свої оселі ще перед відновленням безпосередніх переговорів, а Єрусалим вважає, що цю справу можна буде розв'язати під час самих переговорів.

Під час недільної церемонії підписання двох тентативних договорів президент Садат і прем'єр Беґін хвалили президента Картера не тільки за скликання „вершинної конференції", але і за те, що під час неї він приклав усіх зусиль, щоб ця конференція увінчалася успіхом. Беґін сказав, що конференцію в Кемп Дейвіді треба перейменувати на „Конференцію Джіммі Картера", бо він виявив відвагу скликуючи цю конференцію, знаючи, що бере на себе велику відповідальність і риск.

Президент Картер натомість хвалив обох лідерів країн Близького Сходу, вказуючи, що їхнє рішення прибути на конференцію і їхнє погодження на компроміси представляють собою запоруку, що в тій частині світу таки запанує мир, хоча перестеріг, що далі існують поважні розбіжності, які ще треба усунути.

Президент Картер у понеділок, 18-го вересня, мав виступити на спільній сесії обох Палат Конґресу ЗСА, щоб точніше пояснити зміст тентативних домовлень. Однак, вже в неділю увечері і понеділок рано чільні законодавці обох партій похвально висловлювалися про вислід „вершинної конференції", зокрема підкреслювали важливу ролю, яку відіграв президент Картер.

Ізраїльський прем'єр Беґін і єгипетський президент Садат обнімаються після підписання тентативних договорів щодо Близького Сходу. Президент Картер апловдує вислід „вершинної конференції" в Кемп Дейвіді.

Закликають до продовження мандату „сили миру" ОН у Ливані

Ню Йорк/Бейрут. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй Курт Вальдгайм і речник уряду Ливану в кінці минулого тижня закликали Раду Безпеки ОН, щоб продовжила на 6 місяців мандат „сили миру" ОН, тобто військових частин невтральних країнчленів цієї міжнародної організації, які від березня ц.р. перебувають в Ливані, стараючись не допустити до збройних зударів між палестинськими партизанами та ізраїльськими з'єднаннями, як теж між ворогуючими ливанськими фракціями.

Рада Безпеки ОН 19-го березня ц.р. встановила згадану „силу миру" для Ливану із 6-місячним мандатом, після того як Ізраїль, у відплату за напади палестинських партизанів на ізраїльську територію, захопив у південній частині Ливану „зону безпеки", в якій раніше находилися бази палестинців. „Сила миру" ОН мала за завдання перебрати всі позиції від ізраїльських з'єднань, але ізраїльське командування передало велику кількість позицій збройним силам ливанських християн, які вже довший час ведуть боротьбу з палестинцями, ливанськими мусулманами та сирійськими частинами, які перебувають на території Ливану, вислані туди Арабською Ліґою.

Хоча ізраїльські частини вже залишили територію південного Ливану, то далі продовжується збройний конфлікт між ливанськими християнами з одного боку та ливанськими мусулманами, палестинцями і сирійцями з другого. Ізраїль постачає християнам зброю. З уваги на те, генеральний секретар Вальдгайм і речники ливанського уряду закликають Раду Безпеки продовжити мандат „сили миру" ОН на додаткових 6 місяців. Передбачають, що Рада Безпеки погодиться на цю пропозицію.

Джошуа Нкомо зустрівся з Кастром

Найробі, Кенія. — Джошуа Нкомо провідник родезійських партизанських частин, які з рамени „Патріотичного Фронту" ведуть боротьбу проти уряду білої меншости в Родезії, зустрівся в кінці минулого тижня з диктатором Куби Фіделем Кастром і обмірковував з ним справи евентуального поширення партизанської війни за допомогою кубинських військових частин.

Кастро і Нкомо перебувають тепер в столиці Етіопії Аддіс Абаба де беруть участь у святкуваннях 4-ої річниці повалення монархії і встановлення в Етіопії „народної влади" під керівництвом керівника військової хунти полковника Менґісту Гайлє Меріяма. Раніше Нкомо брав участь в „афро-арабській антиімперіялістичній конференції" і тому не міг скоріше зустрінутись з Кастром, який перебуває в Етіопії від понеділка, 11-го вересня ц. р.

В Аддіс Абабі перебуває також другий провідник „Патріотичного Фронту" Роберт Муґабе, який розвиває широку дипломатичну діяльність серед африканських народів.

У НЮ ЙОРКУ СТВЕРДЖЕНО ЩЕ ДВА ВИПАДКИ „ЛЕҐІОНЕРСЬКОЇ" НЕДУГИ

Ню Йорк. — Із Департаменту Здоров'я повідомляють, що в четвер, 14-го вересня, в цьому місті, після лікарської діягнози, ствердженo ще два випадки „леґіонерської" недуги. Взявши до уваги п'ять попередніх занедужань, досі віднотовано сім захворінь.

Комішенер здоров'я Рійнальдо Феррер сказав, що число осіб, в яких підозрівають „леґіонерську" недугу, зросло зі 118 до 124. Дві особи, в яких ствердженo цю недугу, перейшли вже кризу і повертаються до здоров'я.

ДИСИДЕНТИ В СССР НАДІЮТЬСЯ НА ДОПОМОГУ КАРТЕРА

Париж, Франція. — Відомий жидівський активіст і дисидент Ізраель Зальмансон заявив минулого тижня кореспондентам, що політичні в'язні в совєтських концтаборах знають, що президент ЗСА Джіммі Картер змагається за права людини у світі і дивляться на нього з надією на полегшення їхньої долі.

Зальмансон, який сам відбув 8 років ув'язнення в багатьох совєтських в'язницях і концтаборах підкреслив у розмові з журналістами, що президент Картер повинен продовжувати змагання за людські права, щоб змінити загальне наставлення у світі і від цього курсу Картер не повинен відступати.

КҐБ і квебекські сепаратисти намагалися відірвати Канаду від НАТО

Лондон, Англія. — Совєтське КҐБ і квебекські сепаратисти та всякі інші екстремістичні групи намагалися відірвати Канаду від Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО), — говориться в повідомленні Інституту для студій міжнародних конфліктів, приватно субсидійованої інституції, яка займається дослідами непорозумінь між східніми і західніми країнами. В цьому ж повідомленні говориться, що Куба вишколювала, починаючи від ранніх 1970-их років, квебекських сепаратистів, як тільки вони почали ставити вимоги про відділення провінції Квебек від федерації.

У студії, затитулованій „Канадська конституційна криза — сепаратизм і підривність" відмічується, що підривна діяльність в Канаді набирала часом застрашуючих форм і її плянували агенти КҐБ, які, безсумнівно, діють в Канаді. Студія про ситуацію в Канаді була написана на підставі численних дослідів Ровландом Мансом, емеритованим британським генералом, який служив три роки інструктором в канадських коледжах.

„Совєтський Союз, — сказано у студії Інституту, — повністю усвідомлює собі важливе стратеґічне положення Канади для НАТО і для З'єднаних Стейтів Америки. У таємній війні між ЗСА і СССР Канада являється полем битви. Політична ситуація Квебеку зокрема надається для ведення підривних акцій і тому СССР і його альянти максимально використовуватимуть теперішні конституційні дискусії.

На думку дослідників цього Інституту, основною ціллю Москви і Куби є відірвання Канади від НАТО, спочатку політично, а потім вже мілітарно. Це спричинило б велику рану на американському організмі та принесло б чимало користі для політики східнього комуністичного бльоку, не говорячи вже про загальне послаблення оборонної спроможности Заходу.

Останні однак досліди, зроблені співробітниками згаданого Інституту вказують, що велика більшість канадців засуджує сепаратизм і навіть квебекці є проти відірвання їхньої провінції від Канади. Очевидно, СССР і Куба використовують, на думку Інституту, канадські внутрішні труднощі, бо в Кремлі детально стулюють ситуацію і вже раніше були випадки, що Москва і її спільники перетворювали „фамілійні" непорозуміння на міжнародні конфлікти.

У 87-РІЧЧЯ ЛЬВІВСЬКОГО ТЕАТРУ ІМ. ІВАНА ФРАНКА ПОЧАЛАСЯ ЙОГО РЕКОНСТРУКЦІЯ

У 87-річчя театру та балету ім. Івана Франка почалася його реконструкція і реставрація, — інформує київська „Радянська Україна". Архівні фотографії, різні старі пляни та інші документи допомагатимуть працівникам у їхній праці, що її розраховують на три роки. У проєкті цієї реконструкції та реставрації не передбачено ніяких змін у первісному вигляді театру, „який став своєрідною візитною карткою міста", — пише газета.

У дзеркальній залі задумано розмістити музей цього театру, на сцені якого колись виступали співаки світової слави — О. Мишуга, С. Крушельницька, М. Менцінський, А. Дідур та багато інших.

„Радянська Україна" також інформує, що тут відбулися Народні Збори Західньої України, „на яких представники трудящих визволеного краю одностайно прийняли рішення воз'єднатись в єдиній Українській Радянській державі".

У БІБЛІОТЕЦІ ІМ. СТЕФАНИКА ЗНАЙШЛИ КНИГУ ПЕРШОДРУКІВ З ХУ СТ.

У Львівській науковій бібліотеці АН УССР ім. Василя Срефаника в часі, коли розгортали купу книг у старій коморі, знайшли пакет із грубого вилинялого паперу, яка, беручи до уваги шрифти і її поліграфічне виконання, появилася ще у ХУ сторіччі, — інформує київський журнал „Дніпро". Книга ця — це „Сутність речей", що її написав Бартоломей де Гланвіль, а видав Йоган Гельгоф старший у 1841 році в Кельні. Книга, що її знайдено вже є сороковою з черги, написана інкабулами, що знаходяться у фондах Львівської академічної бібліотеки.

В ОЧАКІВСЬКОМУ РАЙОНІ ЗНАЙШЛИ ПОХОВАННЯ СКИТЯНКИ

Співробітники експедиції Інституту археології АН УССР, які проводили розкопки на місці будівництва Кам'янської зрошувальної системи на обширі Очаківського району, знайшли стародавнє поховання скитянки, — повідомляє київська „Радянська Україна". Впоряд з предметами домашнього вжитку знайдено багаті прикраси зі золота, срібла, плятини. Зокрема цікава нарядна шапочка з викарбованими грифонами, пальметами, квітами лотосу. Науковці ствердили, що це поховання скитянки, яка жила в III сторіччі. У ньому незвичайно ориґінальний та багатий жіночий головний убір стародавніх мешканців із досі віднайдених на правобережжі України. Частину знайдених золотих прикрас виготовили скитські майстри, частину — грецькі ювеліри.

УКРАЇНСЬКИЙ ВЕЧІР В ІСТ МЕДОВ

Іст Медов (М.Ч.) — Український вечір, останній з циклу етнічних вечорів, відбувся тут в понеділок, 21-го серпня ц.р., в парку ім. Айзенгавера, на сцені театру Лейксайд, стараннями місцевого Відділу УККА, що його очолює проф. Ю. Солтис.

Програму вечора започаткувала солістка Галина Андреадіс, відспівавши український та американський гимни. У програмі виступили, виконуючи різні арії з опер такі солісти: Г. Андреадіс, Марта Кокольська-Мусійчук, Богдан Чаплинський, Роман Левицький (сольоспів при акомпаньяменті бандури), Ольга Гірняк, Микола Голодик, Володимир Карпинич, Денис Марусевич, Ляна Тон.

Багатотисячна публіка — українці та глядачі неукраїнського походження — рясними оплесками нагородили співаків, як також інших виконавців програми: танцювальний ансамбль „Верховинці" під керівництвом Олега Ґензи та ансамбль Школи Кобзарського Мистецтва під батутою о. Сергія Кіндзерявого-Пастухова та під адмініструванням М. Чорного.

Влаштуванням українського вечора зайнялися: Христина Подоляк, Йосип Хома, Володимир Білий та Іван Яремчук, віцепрезидент Американсько-Европейського банку, який спільно з адміністрацією парку спонзорували цю програму. Підготовою мистецької частини займалась „Українська Опера" під проводом співачки Г. Андреадіс.

Бандуристи (зліва): Марко Івасиків, Ярослав Саленко, Линда Ларсон, Ліда Чорна, Іван Карась, Володимир Лехіцький та проф. Ю. Солтис.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

РЕДАҐУЄ КОЛЕҐІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик (тепер виконуючий обов'язки голови Колеґії), Василь Тершаковець і Євген В. Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 073..

У власному інтересі

Із Святом Праці в Америці закінчилися вакації й студенти та учні повернулися до свого головного зайняття — науки. Для більшости американських студентів і учнів це означає, що вони слухають виклади від понеділка до п'ятниці, а в суботу і неділю відпочивають, або роблять домашні задачі. Натомість наша українська молодь проводить кінці тижня дещо інакше. Їхні „вікенди" переповнені різними зайняттями, наприклад, лекціями музики чи народних танців, зайняттями в молодечих організаціях і школах українознавства.

Часто можна почути від наших школярів: „Чому не можу відпочивати в п'ятницю вечером, або довше поспати в суботу, а мушу йти до школи українознавства?" Але такі питання виходять переважно від наших молодших учнів, бо старші вже здають собі справу з того, чому повинні ходити до тих шкіл українознавства. А причин на участь в тих школах багато. Поминаємо т. зв. „національний обов'язок", бо сама фраза для нашої молоді мало значить, але не тому, що наша молодь мало патріотична, а тому, що — як і кожна молода людина — не любить робити чогось тільки з „обов'язку". Отже, щоб заохотити нашу молодь до участи в цих школах українознавства, то не треба наголошувати на „обов'язки" чи примушувати їх, а краще вказувати на ті користі, які дасть їм навчання в тих школах українознавства. А таких користей багато. З чисто практичного боку, учень чи учениця, які закінчили школу українознавства та плинно володіють українською мовою, дуже часто можуть на університетах чи коледжах одержати за це кредити.

Батьки і провідники наших молодечих організацій, як теж вчителі повинні обговорювати з нашими молодими людьми цю та інші користі шкіл українознавства. Наприклад, знання української мови відкриває молодій людині вікно до здобутків не тільки української культури, але також до здобутків культур інших слов'янських народів. Пересічний американець, який знає тільки одну англійську мову, такого доступу до культурних здобутків інших народів не має, хіба тільки в перекладах, а переклади рідко коли дорівнюють оригіналам. Крім того, знаючи українську мову, студентові набагато легше опанувати будь-яку іншу слов'янську мову.

Проте, щоб наша молодь вповні скористала з років проведених в цих п'ятницевих чи суботніх школах українознавства, то управи цих шкіл і Шкільна Рада УККА повинні подбати про їхнє поліпшення. Це можна, наприклад, зробити виготовленням кращих і більш усучаснених підручників, застосуванням т. зв. звукозорової методи навчання, затрудненням вчителів, які обізнані з навчальними методами до яких звикли наші учні в цілоденних американських школах тощо. Деякі школи вже багато зробили в цьому напрямі, але інші мусять це зробити якнайшвидше, бо пересічність нашу молодь не задовольнить, а тільки відбере охоту ходити до тих шкіл.

Щодо батьків нашої молоді, то вони повинні заохочувати дітвору до навчання в школах українознавства, цікавитися поступом їхніх дітей в науці, тісно співпрацювати з управою, учительським складом і батьківськими комітетами тих шкіл. Батьки повинні подбати, щоб в цьому навчальному році кляси в школах українознавства не світили пусткою. Це в найкращому інтересі цілої нашої громади, батьків, а особливо самої молоді.

Б. Цимбалістий

ТЕСЛЯРІ, ЛІКАРІ І ПОЛІТИКИ

Вживання аналогій є часом корисним засобом унагляднювати істоту чи внутрішню закономірність нових ситуацій і подій. Цю істоту можна легше пізнати на прикладі вже відомих явищ. Аналогії можуть однак вести не до пізнання, але до затемнювання явищ і тим самим до фальшивих висновків Це стається тоді, коли аналогії проводяться лише на базі поверхової подібности.

Мій шановний опонент д-р М. Антонович у своїй статті („Свобода" ч. 193) вживає дуже багато аналогій в поверховий спосіб, порівнюючи професію лікаря, науковця, тесляра і т. д. до професії партійного політика. Це не вперше висувається таку аналогію. М. Кушнір у полеміці зі мною („Свобода" ч. 52) порівнював професію політика також до професії лікаря та інженера.

Чи справді ці професії подібні і чи їх можна порівнювати? Щоб бути лікарем, інженером, науковцем треба закінчити точно окреслені студії, здати екзамени, а лікар мусить відбути ще й практику під наглядом інших. Без тих передумов ніхто не може починати своєї професійної праці. Успіх лікаря чи науковця можна міряти до деякої міри станом здоров'я пацієнтів чи якістю наукових праць. Успішність інженера можна оцінювати за будівлями, що він будує.

Як можна міряти успішність партійного політика? Які спеціяльні студії потрібні, щоб бути партійним політиком? Які професійні кваліфікації мають, наприклад, наші партійні лідери, щоб виконувати свою „професію"?

Відповідь усім очевидна. Щоб стати політиком треба лише охоти й амбіції. А щоб бути успішним політиком треба мати здоровий глузд, психологічне розуміння людей і вміння ними керувати. Ці здібності є дані людям різних професій. Теперішній президент Америки був хліборобом, а по освіті — інженером. Г. Кіссінджер і З. Бжезінські є по фаху науковцями. Д. Айзенгавер був генералом, а бувший губернатор Каліфорнії був актором. В американському Конгресі є священик, лікарі, правники, учителі, економісти. Одного дня вони рішили кинути свою професію і почали займатися політичною діяльністю. Чисто стейтові посли і сенатори далі виконують свою професію і рівночасно займаються політикою.

Що професії лікаря, інженера і політика не належать до тієї самої категорії людських зайнять (і тому не можуть бути порівнювані) може свідчити факт, що жадний політик не може стати лікарем чи інженером, хіба він почне ці дисципліни студіювати. Зате лікар, інженер, актор може стати політиком без ніяких студій, просто вписуючись до партії, зголошуючи свою кандидатуру при виборах тощо.

Очевидно, довге „політикування" приносить певний досвід, хоч не усім. Маю враження, що деякі наші партійні політики дуже мало навчилися з наших та їхніх минулих невдач і з побуту в різних країнах вільного світу. Вони думають і діють так, якби вони були у Львові ще молодими студентами і бачили світ з вікон Академічного Дому.

Проте в принципі, політичний досвід можна набувати. Тримаючись аналогії М. Антоновича, звання політика можна б порівняти до звання тесляра. Кожний може починати вбивати цвяхи в стіну, прибивати дошки й вкінці дійти до побудови хати. Якщо в людини є вроджений хист, вона після кількох спроб може стати добрим майстром. Фальшивим є однак думати, що тесляр стане досвідченішим, коли напр. впишеться до теслярської юнії (профспілки). Для М. Антоновича політик тільки тоді добрий, коли належить до партії. Нещодавно в Португалії створено уряд зложений з непартійних осіб й виглядає, що вони виконують свої функції, як попередні партійні міністри.

Як радо я привітав відгук д-ра Антоновича на мої статті, та розчаровуючим є те, що він звів дискусію на бічні рейки й не полемізує з моїм головним твердженням, а саме, що політичні партії тратять сенс свого існування в умовах життя в діяспорі, бо рацією їх існування є змагання за владу. Коли ж немає території, де ту владу можна встановити, де немає суб'єктів над якими ту владу можна мати, тоді партії тратять сенс. М. Антонович не розрізняє між повноцілою суспільністю, що живе на спільній території і має можливість встановити власне самоурядування, яке має силу примусу (атрибут влади) від діяспори. М. Антонович вважає, що це демагогічно з мого боку „викреслювати" партійно-політичну ділянку з нашого життя, бо так „мені хочеться". Будучи неповною суспільністю, багато ділянок життя не може розвиватись в нас: ми не маємо своєї армії, судівництва, поліції, тюрем, законодатної влади, податкової системи тощо. Отож не хтось, але саме життя зліквідувало ці ділянки і функції так важливі в кожній державній суспільності.

Так само, на мою думку, життя зліквідує наші старі партії. Чи постануть нові, покаже майбутнє. М. Антонович думає, що так і вже бачить познаки творення якоїсь лівої партії молодими українцями. Якщо така партія дійсно постане, вона залишиться ефемерним, марґінесовим твором, бо більшість молодого і середнього покоління її існування мабуть іґноруватиме і волітиме включатися в американське чи канадське політичне життя.

Мої „стріли проти українського партійного життя" (за висловом опонента) не походять з мого невдоволення нашими партіями, як це він

(Закінчення на ст. 4-ій)

Михайло Ільків

КОЛИВАННЯ ДОЛЯРА

ЗСА і західньоевропейські промислові країни відзначають в цьому комерційному році свій трирічний господарського побуту, шоби в мирний час економіка вільного світу зростала безперервно майже 39-ть місяців. Економічні цикли, яких зарекордовано біля 28 від 1854 року, тільки шість перетягнули понад трирічний період часу.

Коливання доляра за кордоном та сповільнення господарського росту в сучасності не тільки в західньоевропейських промислових країнах, але також в ЗСА спричинили в першій мірі конфлікти поміж політиками та економістами цієї країни. Теперішня адміністрація ЗСА хотіла розв'язати довгореченцеві проблеми коротко терміновими відповідями, себто збільшити продукцію і в той спосіб зменшити безробіття. Така урядова економічна політика не причинилася до збільшення приватних капіталових інвестицій в розбудову продукційних підприємств, але навпаки, поглибила інфляцію. Це видно хоч би із того, що уряд запланував зменшити податки, щоби в той спосіб зменшити безробіття. Така урядова економічна політика не причинилася до збільшення приватних капіталових інвестицій в розбудову продукційних підприємств, але навпаки — поглибила інфляцію. Це видно хоч би із того, що уряд запланував зменшити податки, щоби в той спосіб стимулювати видаткування консумента.

В неменшій мірі великі господарські клопоти внутрі країни і за кордоном спричиняли дефіцит в державному бюджеті, який постійно збільшується замість зменшуватися. До девальвації доляра причинилося також збільшення урядом емісії грошей, що в результаті привело до непорозуміння поміж чинниками емісії грошей і політики цін. Отже, економічна політика країни розвивалася більше в напрямку державної контролі і регулювання народного господарства, замість зменшування інфляції, видаткувань в бюджеті, податків та поліпшення ситуації для довгореченцевих інвестицій. Все це разом причинилося до коливання доляра і господарської хаотичности внутрі країни і за кордоном.

Відношення девальвації доляра закордонних грошей було таке: 28 відсотків проти швайцарського франка, 20 відс. проти японського єна і 15 відс. проти західньонімецької марки. Таке зниження доляра у відношенні до закордонних грошей збільшувало його непевність. Непокоїло це в першій мірі багатьох фінансистів, притому, також країн (ОПЕК), себто продуцентів і експортерів нафти, продукція яких визначається ціною доляра. Тому були побоювання, що ці країни можуть підвищити ціну на нафтові вироби, одначе вони цього не зробили.

Ця каламутна господарська ситуація за кордоном з коливанням доляра обманула в першій мірі такі держави як Японія і Німеччина тому, що вони більше залежні від міжнародної торгівлі як ЗСА, отже девальвація їхніх грошей зробила їхній продукт менше конкуренційним на світовім ринку. Правда, мимо проблем в цінах експорт згаданих країн збільшився, одначе це все тільки хвилеве, на довшу мету ці країни обмежили капіталові інвестиції в розбудову їхніх господарств, а це сповільнило промисловий ріст тих країн.

В початках девальвації доляра за кордоном не мала більшого впливу на внутрішню господарку країни. Наприклад: будівельна промисловість в квітні ц. р. досягнула 2,19 мільйонів мешканевих одиниць, отже 6,3 відсотка більше як в березні цього року. Промислова продукція в квітні збільшилася на 1,1 відсотка, на тій підставі економісти передбачали, що загальний зріст економіки збільшиться біля 8 відсотків в другому і дальших кварталах. Одначе, замість зросту гуртова продукція знизилася О,6 відсотка. Одною з причин подається також довгий страйк вуглекопів. З теоретичного боку, зниження закупочної цінности доляра повинно б зробити імпорт дорожчим і експорт дешевшим, що в результаті пасивний торговельний баланс змінило б на активний, або принайменше збалянсувало б його. В практиці, одначе, всі ці справи працювали відворотно. Кожний раз ціни на імпортовані товари підносилися вгору, тим самим комерсанти внутрі країни підвищували ціни на подібні товари. Отже, продукція країни фактично нічого не користала, тільки те, що ЗСА платили більше за імпортовані товари та збільшували дефіцит.

Інфляція доляра — це щоденна справа приватно-власницької системи господарювання, і уряд міг би її сповільнити емісією грошей, це утруднило б кредити, устабілізувало б політику цін і заробітних платень, тим самим зменшило б видаткування-дефіцит країни, одначе в теперішній ситуації це не було конечним. Економісти-дослідники вважали, що справу коливання доляра шляхом дискусії можна буде привести до більшої стабільности.

До поліпшення господарської ситуації внутрі країни повинні б причинитися: малі резерви товарів в крамницях, консументи, сповільнивши закупи, не обтяжили б себе кредитами, прихильне становище законодавців до зменшення податків, при тому, слід згадати закінчення страйку шахтарів. Стабільність доляра пожвавить міжнародну торгівлю між промисловими країнами і ЗСА. Наприклад, Японія запланувала збільшити імпорт на 1,2 більйона долярів, і на згадану суму закупити в ЗСА медичне устаткування, уран, нікель, хром, гелікоптери, особові літаки та інше знаряддя. Закордонні фінансисти вважають, що тепер є добрий час для капіталових інвестицій в економіку ЗСА. Отже, згадані аргументи насувають досить оптимістичні висновки. Але не можна легковажити того факту, що господарські цикли можуть повторитися і наробити знову клопотів для робітників.

Господарські показники не роблять великої надії на наступний рік, отже 1979 рік може бути роком різних господарських несподіванок. Одначе, мимо всього, можна сподіватися, що оптимізм переможе, коливання доляра шляхом дискусії буде привернене до більшої стабільности і він надальше залишиться основою міжнародної торгівлі, тим самим причиниться до більшої активности в народних господарствах за кордоном і в ЗСА.

Ірена Ванчицька

Згадуючи матуру в княжому Холмі

Прочитавши у „Свободі" з дня 26-го серпня ц.р. знаменитий фейлетон Ікера „Великий Здиб", про з'їзд львівських шкіл, у якім він тепло згадав нашого довголітнього сусіда з Трентону мґра Івана-Ваньку-Яська Костюка, пригадався мені 1940 рік, княже місто Холм і наша перша воєнна матура.

Не відомо мені, хто виstarався, у німецької влади дозвіл і приміщення для української ґімназії у Холмі — дир. Білик, проф. Огієнко, який вкоротці був інтронізований на епископа, чи відомий діяч, д-р Кучер. Але, коли ми приїхали в липні на т.зв. матуральні курси, навчання відбувалося вже впорядковано у гарнім великім будинку. Здавалося, професори приспішеним темпом передавали нам знання, немов боялися вибуху нової війни. І хоча життя плило нормально, і воєнна загроза відсунулась на якийсь час, у совєтсько-німецьку приязнь, ґарантовану Рібентропом і Молотовом ніхто не вірив.

Нас учнів зовсім не цікавили політичні події, як також не дуже прикладалися ми до науки, хоча дир. Вовк часто стукав палицею і пригадував, що за кілька місяців матура. Ми були такі весняно-юні, а в молодости — свої права... Викрадались ми з бурси на „рандки", читали по ночах роман „Граф Монте Крісто", закохувалися в ординанта Міхоровського, в ролі якого виступав вродливий фільмовий актор Ян Цибульський. Деякі учителі, зокрема молоді, дивилися на наші витівки крізь пальці, самі ж бо недавно переживали весняні бурі. Вони розуміли наші пориви, уважалась їм, мабуть, їхня молодість іноді бурхлива, наче гірські ріки і буйна, немов орлиний лет. Який жаль, що в сучаснім модернім світі чиясь злочинна рука обтяла вірлині крила, і, скалічивши, кинула молодих людей на вулицю.

Мрійлива красуня, багата холмська осінь убралася у білий кожушок і снігом засипала княжу Гірку, Собор і місто. Непомітно підкрався місяць грудень, а з ним наша матура. Хвилювалися професори і учні, невідомо бо, який буде німецький предсідник, напевно вимогливий і строгий, як усі німці.

Письменна матура в загальному пройшла задовільно, а мені особисто навіть добре, бо завдяки учителям у Яворівській гімназії — проф. Михайлові Лисогорові і дир. Іванові Велигорському предмети з української і німецької літератури я добре опанувала.

Прикріше прийшлося здавати усну матуру. У великій канцелярії за столом засіли святково убрані — директор, професори і представник німецької влади. Тільки ми ввійшли на залю, огорнув мене страх і все вивчене, як тоді говорилося, „на бляшку", раптово забулося. Мішалися дати, історичні події, назви країн і місцевостей. Предсідник — німець, обвішаний хрестами заслуг, уважливо приглядався своїм плеканим рукам, не розуміючи ні питань, ні відповідей, оживав тільки тоді, коли професор питав німецьку мову. Він взагалі робив враження наче б дивувався, навіщо тим „унтерменшам" здалася ця „шопка" у часах великого німецького „Дранґ нах остен".

Моя мука почалася, як професор математики написав на таблиці завдання і заохочуючо звернувся до мене: „Зовсім не трудно, прошу розв'язати". Я математики ніколи не любила, навіть не старалася розуміти, тому стала перед таблицею і — ані взад ані вперед. Додумувалася, що треба витягнути корінь з логаритмів, але як, це зробити — не знала. Професор старався допомогти, але я в той час дивилася на відзнаки німця та дивувалася, як можна було протягом трьох тижнів польсько-німецької війни зробити таку безліч геройських вчинків. Вкінці взяла крейду і почала скоро писати, але щось зовсім не пов'язане з питанням, бо професор тільки... червонів і грізно дивився на мене. А я писала, аж поки не забракло крейди і місця на таблиці. Тоді зупинилась і розгублено поглянувши на „трибунал" за столом, побачила, як втомлений німець підводить очі на густо записану таблицю і каже: — „Ґенуґ, зер ґут". Директор і професори переглянулися між собою, а професор математики, не підводячи голови, гнівно сказав: „Стерти ті бздури!"

Кілька десяток років минуло з того часу. І хоча шановний Ікер радить не рахувати років, тільки весни, нічого це не поможе, бо вже наші діти, а то й внуки здавали різні матури, чи, як тут кажуть, „ґрадували", почавши від передшкілля. За словами Богдана Лепкого можна сказати: „Далекий світ, великий час".

Направду дуже далеко з Холма до Ню Йорку, Чікаґо, Торонта, Ванкуверу, Лос Анджелесу. А ми цей шлях перейшли і переїхали у воєнній грозі і злиднях, а великий час пережили, як кожному доля судила. Колишній професор холмської ґімназії п. Адам Антонович закликав свого часу на сторінках „Свободи" зробити з'їзд учнів усіх шкіл Холмщини. Чи не краще влаштувати з'їзд усіх мешканців Холмщини і Підляшша і згадати тих, що так тепло прийняли нас, біженців, з-за Буга і Сяну в люту зиму 1940 р.

М. Хом'як

ПРО ПОЧАТКИ ДВОМОВНОГО ШКІЛЬНИЦТВА В АЛЬБЕРТІ

[Інтерв'ю з адв. П. Саварином

[4]

39. П.: Коли батьківські комітети займалися приєднанням дітей до передшкілля і збіркою фондів, що робив Кб?

В.: Кб займався загально цілою акцією, зокрема — справою дозволу шкільних рад і розмовами з міністрами так у справі передшкілля, як і в справі двомовних шкіл. Одне йшло впарі з другим цілий час. І так тієї осени 1973 р. Кб: 12 листопада відбув зустріч з д-ром Гейстінгсом, асистентом міністра і керівником передшкілля і добився обіцянки фінансувати передшкілля з урядової каси від осени 1974 року ходили д-р Манолій Лупул, посол Василь Дячук і я; 16 листопада відбув зустріч з міністром Горстом Шмідом і одержав від нього 19,350.00 дол. допомоги на передшкілля (ходили д-р Манолій Лупул і я); 22 листопада відбув зустріч з інспектором католицьких шкіл д-ром Гаролдом МекНілем і добився обіцянки допомогти в організуванні передшкілля (ходили знову д-р Манолій Лупул і я); 27 листопада відбув зустріч і вручив меморіял публічній шкільній раді і одержав обіцянку розглянути справу передшкілля (ходили д-р Манолій Лупул і Ярослав Росляк); 10 грудня відбув зустріч з католицькою шкільною радою, вручив їй меморіял і дістав згоду на передшкілля (ходили д-р Манолій Лупул і я); 22 грудня відбув зустріч з міністром д-ром Альбертом Гоголем і одержав його підтримку (ходили знову д-р Манолій Лупул і я); 27 грудня відбув зустріч з міністром Люї Гайндменом і Горстом Шмідом ходив цілий комітет багатокультурности) і т. д.

40. П.: А як було з дозволом на двомовне навчання шкільних рад0

В.: Трохи тяжче. Католицька шкільна рада погодилася на двомовне навчання в засаді 7 січня 1974 р., а публічна шкільна рада — 14 січня 1974 р., одначе зі справнім рішенням стали обі зволікати, мовляв — нема програми і нема фондів, і нам ще прийшлося відбути одну спільну зустріч-нараду, тим разом з представниками міністерства освіти і шкільних рад.

41. П.: Коли ж вона відбулася і хто взяв у ній участь?

В.: Ця остання, точніше — рішальна зустріч Кб із урядовцями відбулась 25 січня 1974 р.; в ній взяли участь: д-р Дж. Грабі, асистент міністра освіти, від міністерства, д-р Дж. Торгенруд і д-р Дж. Джовнс від публічної шкільної ради, д-р Ф. Лямору, д-р Г. МекНіл і п. П. О'Гара від католицької шкільної ради, і д-р Манолій Лупул, Лаврентій Дікур і я від Кб.

42. П.: Коли ж міністерство освіти остаточно рішило почати двомовне навчання восени 1974 р.?

В.: 11 лютого 1974 р., під час побачення д-ра Лупула, Дікура і мене в міністра освіти Люї Гайндмена. Два дні пізніше мін. Гайндмен офіційно повідомив голів шкільних рад, Дж. Броссо і Дж. Фалконера, щоб поробили відповідні приготування, хоча „Едмонтон джорнал" ще 23 січня подав до відома, що шкільні ради пічнуть українсько-англійське навчання в таких школах: св. Агнес, св. Василія і св. Матея (католицькі), і Клара Тайнер, Вудкрофт та Прінстон (публічні).

43. П.: Кому уряд доручив приготувати програму?

В.: Учительці української мови п-і Ксені Турко. Зі свого боку шкільні ради призначили пань Л. Сліпчук і М. Задорожну на координаторок навчання, точніше — відповідальними за вписи.

44. П.: Коли уряд дав згоду починати навчання восени 1974 р., чи призначив якусь суму, чи просто погодився покривати всі кошти?

В. : Добре питання. Уряд дозволив на навчання „на трирічній експериментальній основі" і призначив на те тільки 150,000 дол. Отже, це означало, що на друкування підручників і посібників треба було шукати окремо грошей.

45. П.: І як Кб дав собі раду?

В.: Дуже просто. Вніс прохання до федерального уряду (через Федерацію КУПіП), а що член нашого комітету, д-р М. Лупул, був одночасно членом всеканадської ради багатокультурности, ми 25 травня 1975 р. одержали 56,605 дол., і праця пішла гладко, тобто — були гроші на друкування всього, що п-і Ксеня Турко зі своїми співробітницями (п-і Л. Штендера, Е. Славутич і інші) приготовляла. 26 серпня 1977 р., цим разом на прохання едмонтонського КУПіП, одержано ще 86.600 дол. від фед. міністерства багатокультурности.

46. П.: А як пішло зі вписами до 1-ої кляси: чи крім дітей, які були в передшкіллі, вписалися ще які діти?

В.: На жаль — тільки кількоро. Народ, як звичайно, боявся невідомого, поволі привик до думки, що її ширили англосакси, мовляв, досить англійської мови, а крім того — посилати дітей до школи далеко від дому — це окремий труд і кошти, на що не всі приготорвані.

47. П.: Ви згадали Українську Двомовну Асоціяцію. Скажіть, будь ласка, дещо про неї.

В. УДА була заснована на місце батьківських комітетів у справі дошкілля, 3 березня 1975 р. Адв. Василь Підручний заінкорпорував її 28 листопада 1975 р. (харитативне число 8840), а займається вона приєднуванням і довозом дітей, збіркою фінансів, уряджуванням різних традиційних свят, словом — помагає, чим може, у двомовнім навчанні. Треба згадати, що при католицьких школах існують ще окремі батьківські комітети, з тими самим завданнями, і навіть видають журнальчик „Трембіта". Дуже помічним є Владика Димитрій Грещук, багато в свій час допоміг (фінансово) КУПіП й українські церкви, та й взагалі — ціла свідома українська спільнота.

48. П.: А чим займається Кб? Чи він далі такий зайнятий як був?

В.: Зайнятий, але вже трохи менше. Він далі слідкує за працею і займається зв'язками з урядом. Коли ще 1975 р. Кб мав 16 сходин, то від того часу вже не відбуває їх так багато, бо зрештою діє т. зв. Діючий комітет у справі освіти Федерації КУПіП, хоча це справи не міняє багато, бо д-р М. Лупул і я належимо до обох комітетів. Вкінці — ми взагалі хочемо, щоб все перебрав уряд, а крім того — чимраз активнішу ролю починає відігравати КУУС, що має за завдання опікуватися двомовним шкільництвом. Д-р М. Лупул і я, крім того, далі є дорадниками Української Двомовної Асоціяції.

49. П.: Ви сказали, що за підручники і посібники відповідає п-і Ксеня Турко. Скажіть, прошу, які підручники чи посібники вона зі своїми співробітниками приготувала досі?

За останні чотири роки п-і Турко зі своїми співробітниками склала, а Кб за федеральні гроші видрукував читаночки: „Тут і там", Друзі", „Школа", „Пригоди", „Казки", „Ходіть зі мною" і „Наші скарби", та п'ять книжечок для вправ для 5-ти перших читаночок, а крім того, допоміжні посібники як „Три ведмеді", гру бінго, книжечку для кольорування „Червона шапочка", картини на стіну, літери азбуки, пісні, віршики та гри. П-і Турко теж склала посібники для учительок 1 і 2 кляси.

50. П.: Які ж висліди двомовного навчання?

В.: Взагальному — досить добрі. Діти навчаються не тільки мови, тобто розмовляти нею, але й культури, традицій і звичаїв, історії. Кажу „взагальному", бо щоб добре вивчити мову, треба, щоб нею розмовляли вдома (родині), в школі і в спільноті, а тим часом — величезна більшість дітей вдома не розмовляє, бо походить з мішаних подруж, та й не всі члени української спільноти (розмовляють) вживають її, щоб дітвора її чула. Трудноші теж у тому, що через мале число учнів деякі кляси є комбіновані, або завеликі; нема ще теж відповідних підручників та посібників, бракує приладдя чи устаткування, та й взагалі — бракує ще навіть „моделю" і досвіду.

51. П.: Чував я, що була вже евалюація (оцінка) двомовного навчання. Цікаво, що вона виявила?

В.: Евалюація під кінець 1975 р. (по двох роках навчання) виявила, що: а)учні в двомовній програмі роблять такі самі добрі академічні поступи, як і учні, що є поза цією програмою, б) учні роблять добрі поступи в розмовній українській мові, в) наставлення учнів до двомовної програми дуже позитивне і г) наставлення адміністрації, учителів і батьків до програми є теж позитивне.

Продовження буде!

НОВА ЗБІРКА ПІСЕНЬ

Завжди є приємно відзначити роковини творчої праці одного з діячів української культури.

Збірка пісень Сергія Івановича Яременка, видана під назвою „Саскачеванка'' до відзначення 65-річчя ювілею автора, досягає цієї мети дуже влучно. Збірка видана в Едмонтоні у 1977 році, надрукована на доброму папері, гарно оформлена та, крім пісень, має залучену біографію Сергія Яременка та його портрет.

До збірки входять пісні на слова Яра Славутича, Дана Мура, Тетяни Федорів та Богдана Мазепи.

Життєпис про автора збірки написав Василь Кравець. Вийшла вона з В-ва „Славута'' в Едмонтоні.

Сергій Яременко є відомий як диригент не тільки в Едмонтоні, але й на заході Канади. Він багато зробив для ознайомлення не тільки українських слухачів, але і міжнародної публіки з українською музикою. Видання хоч декількох пісень С. Яременка допоможе ознайомити публіку також із його творчою працею.

СХОДИНИ ВІДДІЛУ ОбВУА в БОСТОНІ

У неділю, 10-го вересня ц. р., відбулися звичайні місячні сходини Відділу Об'єднання бувших Вояків Українців Америки в Бостоні, на яких полагоджено багато важливих справ, як також порушено справу 13-го З'їзду Делегатів ОбВУА, який має відбутися в суботу, 14 жовтня ц. р., у Філядельфії. Делегатами на 13-ий З'їзд ОбВУА обрано таких побратимів: Конрада Гусака, голову Відділу, і Володимира Гетьманського, містоголову Відділу.

Щоб пожвавити працю нашого Відділу постановлено влаштувати Великі Вояцькі Вечерниці в суботу, 4-го листопада ц. р., а чистий дохід призначено на Українських Інвалідів.

Золотий ювілей подружжя Єфима і Надії Омельченків в Ґримзбі, Онт.

Єфим і Надія Омельченки

Велика й радісна, родинна зустріч відбулась в гостинному домі подружжя Єфима і Надії Омельченків в Ґримзбі, Онт. — дня 3-го червня 1978 -го року, що її вони улаштували з нагоди 50-річчя їх подружжя.

На цей ювілейний бенкет, зібралась родина й запрошені близькі приятелі Ювілятів. Подружжя Омельченки не бажали відзначувати золотий свій подружній ювілей надто величаво, многолюдно, хоча вони широко знані як свідома українська патріотична родина, з незатертими слідами своєї відданої жертвенної праці на рідній ниві українського суспільно-громадського та церковно-християнського життя, почавши ще у своїй рідній оселі в Україні і, продовжуючи безупинно досьогодні на іміґрації, у Канаді.

Потрібно було б якогось виняткового надхнення, щоб яскраво зобразити, радше словами змалювати картину, цієї родинної святкової події, що відбувалась в означений день у власному домі ювілятів. Очевидець, оглянувши нутро цього дому удекорованому національними картинами й портретами, релігійними іконами та масою взірцевих українських вишивок, зразу винесе своє враження, що мешканці дому належать до свідомих українських патріотів і побожних християн. Тому отой бенкет відбувався в українському дусі та в побожній християнській атмосфері.

Гостину започатковано Благодарним Молебнем за здоров'я Ювілятів, який відправив настоятель української православної церкви св. Юрія в Ст. Кетеринсі — о. прот. Микола Критюк, а ролю дяка, виконував Олекса Мельничук — постійний, талановитий диригент церковного хору, вищезгаданої церкви. Після Молебня, гості зайняли місця навколо столів, заповнених стравами, які після Господньої Молитви „Отче наш'', поблагословили священики. Під час обіду висловлено щирі побажання Ювілятам. Як розпочато гостину молитвою, так само й молитвою закінчено.

Обоє подружжя Єфим і Надія, народжені в Україні, в одному селі Олибів, Дубнівського району, на Волині. Єфим з даним ім'ям при хрищенні „Евфимій'', якому батьки дали ще друге ім'я Юхим, народився 12-го жовтня (ст. ст.) або 25-го (нов. ст.), 1902-го року. Надія з дому Парфенюк, народилась 11-го липня (ст. ст.) або 24-го липня (нов. ст.), 1911 року. Подружились 20-го травня, 1928-го року. В той час їхня родинна місцевість була під окупацією Польщі. 1937-го р. вкінці м. березня, з двома маленькими дітьми й 62-літнім батьком виеміґрували до Канади, де першим осідком їх поселення була фармерська околиця західньої провінції Альберта. В Альберті прожили на фармі чотири роки й переселились на схід до провінції Онтаріо та вибрали нове місце осідку на Ніягарському півострові, в околиці маленького містечка Ґримзбі, де запровадили взірцеву овочеву господарку, якою самостійно управляли до 1969 року. З причини старшого віку, залишили своє господарювання на овочевій фармі, і 9 років живуть вже на заслуженому відпочинку, не відходячи від активної участи в суспільно-громадському житті та церковно-релігійному. Найближча їх родина: дві дочки, дві внуки й один правнук. Старша дочка заміжня від 1948 р., яка має заміжніх дві дочки й внука. Гурток найближчої родини включно з самими ювілятами, мужем старшої дочки, двома мужами обох внучок і з правнуком, складається з 10-ох осіб.

Єфим Омельченко виявив себе одним з видатніших працівників в суспільно-громадському секторі на американському континенті, в установі, що зветься Український Народний Союз. Підряд років він був визначним постійним організатором цієї благородної братсько-допомогової Установи на терені південного Онтаріо, в Канаді. Повністю вже 35-ий рік, функцію ділового секретаря й організатора, у Відділі ч. 451 УНСоюзу в Ґримзбі, який зорганізував він у березні 1944 р. і постійною невтомною працею розвинув його до рівня середньо-кращих Відділів Батька Союзу в Канаді.

Вся родина подружжя Омельченків, включно з правнуком стоїть в рядах членів союзової громади, упривілейованих найкращим життьовим забезпеченням.

Дякуючи Всемогучому Богові за щасливе і спокійне пережиття 50-ти років в подружжі, Ювіляти призначили із свого скромного бюджету 500 долярів, на частково розділені пожертви у відповідних сумах: на видавництва української преси та на громадські культурно-освітні й церковні установи, защо їм належиться велике признання.

А. М.

Студійний Осередок Української Культури
при
Менор Джуніор Каледжі

улаштовує

УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ

в неділю, 24-го вересня 1978 року
від год. 2:00 по пол. до 8:00 веч.
НА ПЛОЩАХ та в ПРИМІЩЕННЯХ
Менор Джуніор Каледжу
на Факс Чейсі

Три мистецькі програми: ТАНКИ, ПІСНІ і МУЗИКА

в 1-ій год., 3-ій, 5-ій і 7-ій по пол.

В ПРОГРАМІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ:

„ВОЛОШКИ", СУМІВСЬКИЙ ТАНЦЮВАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ „ЧЕРЕМОШ", „СОЛОВЕЙКИ", „СОПІЛКА", „ЖАЙВОРОНКИ", солісти: БОГДАН ЧАПЛИНСЬКИЙ і ЮЛІЯ ШАШАРОВСЬКА та ТЕАТРАЛЬНА СТУДІЯ МОЛОДІ, Філядельфія.

В разі дощу, мистецька програма відбудеться у шкільній Авдиторії.

Філядельфія і околиця!

В неділю, 1 жовтня 1978 р. о год. 2 по пол.
в залі Дому УНСоюзу
при 5004 Н. Олд Йорк Рд., ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

до участи в яких запрошені й зобов'язані урядовці, представники і конвенційні делегати на 29-ту Конвенцію наступних Відділів:

10, 32, 45, 62, 83, 105, 116, 128, 153, 154, 156, 162, 163, 173, 216, 231, 237, 239, 245, 247, 248, 261, 268, 269, 321, 324, 331, 339, 347, 352, 362, 375, 378, 383, 388, 397, 422, 424, 430 і 479

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття.
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останніх 9 місяців.
3. Обговорення осінньої організаційної кампанії, метою якої є придбати до кінця року 2,000 нових членів.
4. Обговорення загальних союзових справ.
5. Внески, запити і закриття зборів.

У Зборах візьмуть участь:

Василь Оріховський, головний організатор
о. Степан Біляк, головний контролер
д-р Богдан Гнатюк, головний контролер
Іван Одежинський, головний радний
Степан Гавриш, старший обласний організатор

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Інсп. Осип Бакай, *почесний голова*
Петро Тарнавський, *голова*
Омелян Барилка, *секретар*
Іван Данківський, *касир*

БОФФАЛО і ОКОЛИЦЯ!

В неділю, 24 вересня 1978, о год. 2:30 по пол.
в Українсько-Американському Горожанському Центрі
205 Мілітари Ровд, БОФФАЛО, Н. Й.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНС в БОФФАЛО, Н. Й.

в яких повинні взяти участь члени Окружної Управи та Урядовці і конвенційні Делегати на 29-ту Конвенцію УНС наступних Відділів:

40, 87, 127, 149, 299, 304, 351, 360 і 363

У Зборах візьме участь:

Д-р Іван Флис, головний предсідник УНС

До участи в Зборах запрошені також члени УНСоюзу та ширше Громадянство.

РОМАН КОНОТОПСЬКИЙ, голова
МАРІЯ ГАРАВУС, касир
ІВАН ГАВРИЛЮК, секретар

Рочестер, Н. Й. *Рочестер, Н. Й.*

В суботу, 23 вересня 1978 р., о год. 6-ій веч.
в залі Українського Народного Дому
при 831 Джозеф Авеню, РОЧЕСТЕР, Н. Й.

відбудуться

ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНС в Рочестері, Н. Й.

в яких повинні взяти участь члени Окружної Управи та Урядовці і конвенційні Делегати на 29-ту Конвенцію УНС, наступних Відділів:

36, 66, 89, 217, 285, 289, 316, 343, 367 та 437

У Зборах візьме участь —

Василь Оріховський, головний організатор УНС

До участи в Зборах запрошені також усі члени УНС та місцеве Українське Громадянство.

Константин Шевчук, *заст. голови*
В. Гаврилик, *секретар*
Петро Дзюба, *скарбник*

Управа Союзівки
ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО УЧАСТЬ У
БЕНКЕТІ
Товариської Зустрічі Львівських Шкіл на Союзівці
ВИКЛЮЧНО
за попереднім домовленням.

Замовлення слати:

SOYUZIVKA
Ukrainian National Ass'n Estate
Kerhonkson, N.Y. 12446 (914) 626-5641

Пластова Станиця Пассейк-Кліфтон
повідомляє, що

ПЛАСТОВІ ЗАЙНЯТТЯ

почнуться

в суботу, 23 вересня ц. р., о год. 12:30 по пол.

Рівнож повідомляємо, що

СТАНИЦЯ ВІЗЬМЕ УЧАСТЬ в МАНІФЕСТАЦІЇ
ПАМ'ЯТІ 45-РІЧЧЯ ГОЛОДУ В УКРАЇНІ
в неділю, 24-го вересня 1978 року.

Збірка в одностроях о год. 12:30 по пол. під Українською Централею, 240 Hope Avenue, Passaic, N.J.

Г. М. ПАШКОВСЬКА і Родина Г. А. КОСТЮК
з глибоким сумом повідомляють про смерть
Дорогого

Д-ра ТИМОША ОЛЕСІЮКА

великого Українського Патріота,
а прибитій горем Родині висловлюємо
наше сердечне співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Трой, Амстердам, Коговз і околиця!

В неділю, 24 вересня 1978 р., год. 3-тя по пол.
в залі Українсько-Американського Горожанського Клюбу
при 3 Геллер вул. в АМСТЕРДАМ, Н. Й.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНС

міст: ТРОЙ, АМСТЕРДАМ, ГАДСОН, КОГОВЗ, ВОТЕРВЛІТ і ПІТСФІЛЬД, Масс. та ОКОЛИЦІ,

в яких розміщені Відділи чч.:

13, 57, 150, 266, 476 і 477

В цих Зборах повинні взяти участь Урядовці, Конвенційні Делегати і Представники згаданих Відділів.

У Зборах візьме участь —

Василь Оріховський, головний організатор УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Павло Шевчук, *голова*
Іван Дурбак, Василь Колодій, *секретарі*
Михайло Савків, *касир*

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ
для відзначення
50-ліття Українських Злучених Організацій у Клівленді
запрошує все Українське Громадянство до участи в

ЮВІЛЕЙНОМУ БЕНКЕТІ

який відбудеться

в суботу, 30-го вересня 1978 року, о год. 7:30 вечора
у великій залі Школи св. Йосафата
при 5720 Стейт Ровд, ПАРМА, Огайо 44134

Святкова програма:

Привіт від губернатора Стейту Огайо, привіти членів Конгресу і посадників міст;
Слово д-ра ЮРІЯ НЕСТЕРЧУКА — голови Інформаційного Бюра УККА у Вашінгтоні;
Слово дост. ДЖОРДЖА ВОЙНОВИЧА — комішенера повіту Каягога;
Відзначення українських піонерів Великого Клівленду і засновників УЗО.

Мистецька частина:

Виступ соліста — тенора БОГДАНА ЧАПЛИНСЬКОГО з Філядельфії, Па., при фортепіяновому супроводі пані ГАННИ ПРИДАТКЕВИЧ.

Год. 9:30 —

БАЛЬ

Грає оркестра **„ТЕМПО"** *під проводом Антона Калдуна*

Ціна квитків: $15.00; для емеритів і студіюючої молоді — $10.00; вступ тільки на баль — $7.00.

Квитки можна набути до середи, 27-го вересня 1978 р. у кредитових кооперативах, в українських крамницях та в членів Громадського Комітету.

Замовлення телефоном на числа: 884-5015, 888-4220, 885-1088.

БАЛЕТНА ШКОЛА
Роми Прийми-Богачевської
62 St. Marks Place
New York, N.Y.
оголошує вписи.

НЮ ЙОРК — П'ятниця, 15-го вересня 1978 р., 3-6 год. і 16-го вересня, 1-3 по пол. Початок шкільного року 1978-79, 19 вересня, за минулорічним поділом годин.

ІРВІНҐТОН — Школа св. Ів. Хрестителя. Реєстрація учнів — понеділок, 25-го вересня, 3-6 веч. Початок навчання — 2 жовтня 1978 р.

БАЛЕТ, УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ТАНКИ ДЛЯ ХЛОПЦІВ і ДІВЧАТ та РУХАНКА ДЛЯ ПАНЬ.

Інформації телефонічно —

(212) OR 7-7187

В днях 13-15 жовтня 1978 року
в парафії свв. Володимира й Ольги в Чікаґо, Ілл.

відбудуться

СВЯТОПОКРОВСЬКІ СВЯТКУВАННЯ

З ТАКОЮ ПРОГРАМОЮ:

П'ятниця, 13-го жовтня
Год. 6-та веч. — ВЕЛИКА ВЕЧІРНЯ з ВСЕНОЧНИМ.
Год. 7:30 веч. — ВІДКРИТТЯ ФОТО-ВИСТАВКИ та виставки різних парафіяльних пам'яткових речей в авдиторії Собору. Виставка відкрита до 15-го жовтня, год. 5-та по пол.

Субота, 14-го жовтня
Год. 9-та ранку — БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ
Год. 10 ранку — 5 по пол. —
З'їзд Союзу Братств і Сестрицтв
в авдиторії Собору
Год. 7:30 вечером
в залі Лейн Текникал Гайскул
вул. Вестерн-Еддисон
РІЧНИЙ ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ
з участю симфонічної оркестри, запрошених артистів і місцевих ансамблів.

Неділя, 15-го жовтня
Година 10:30 ранку — СОБОРНА БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ з благословенням іконостасу і відслоненням пропам'ятних таблиць Жертводавців.

Год. 5:30 по пол. —

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ
у готелі Меріот О'ГАР при вул. Гіґґінс і Камберленд

Запрошуємо широку Українську Громаду до участи в цих святкуваннях.

Отці Душпастирі — Парафіяльна Рада — Ювілейний Комітет

Ділимося з Українською Громадою по цей бік океану сумною вісткою, що в дні 20-го липня 1978 року у м. Ляфборо, Англія, ненадійно, відійшов у Вічність

бл. п.

СТРІЛЬЧИК РОМАН

колишній вояк 1-ої УД УНА, проживши 66 років.

Хай та, хоч і чужа, але гостинна земля, буде Йому легкою!

ВАСИЛЬ і СОНЯ ВИННИЧУКИ

P.O. Box 325, Apsley, Ontario K0L 1A0, Canada

Вісті з Трентону, Н. Дж.

Закінчення шкільного року — в усіх трьох парафіяльних школах і вищих клясах Школи Українознавства при УНДомі, відбулося урочистими церковними Богослуженнями, роздачею свідоцтв, матурою в Школі Українознавства та градуаційними вечерницями, влаштованими в суботу, 17-го червня місцевим Відділом СУА та Батьківським Комітетом при церкві св. Йосафата.

Школа Українознавства при УНДомі, яку зорганізувала і нею проводить проф. Ратґерського університету д-р Лярися Залеська-Онишкевич, мала в біжучому шкільному році 29 учнів. Учителями школи були: Галина Костюк, інж. Любомир Онишкевич, д-р Богдан Корчмарик, мґр Богдан Ковшевич, Павлина Скремета і як учитель-консультант Остап Корчмарик. Дорivчно допомагали: д-р Омелян Гаврилюк, мґр Дарія Кузик і інж. Іван Гафткович. Матуру здали з дуже добрим висідом: Ірена Сеник, Тарас Микитин і Всеволод Онишкевич. Марко Головчак здавав матуру з двох предметів, а решту здаватиме осінню ц.р. Інспектором школи від УККА була в біжучому році проф. І. Лужницька-Кульчицька.

Парафіяльна школа при церкві Пресвятої Тройці в біжучому році мала 65 учнів. Директором школи є парох церкви о. Богдан Желехівський. Учителями: Сонія Івахненко, Каролина Сабат, Єлисавета Валло, Патриція Дейнека, Рут Ров і Іван Галушка.

Парафіяльна школа при церкві св. Юрія Переможця мала в шкільному році 35 учнів. Директором школи є о. Микола Галета, а вчителями: Віра Бондаренко, Анна Парубченко, Анна Вайнґардт, Євген Наливайко й Іван Фат.

Парафіяльна школа при церкві св. Йосафата мала 40 учнів. Директором школи були о. Ярослав Федик і д-р Теодозій Самотулка. Учителювали: Рома Мицик, д-р Анна Власенко-Бойцун, Ярослава Лабка, мґр Дарія Самотулка, Олена Леськів, Леся Татомир-Городиська і Марта Копаниця.

Всі школи мать гарні, добре обладнані приміщення, багато простору для навчання і дозвілля, добру опіку батьківських комітетів, добрих учителів та ті самі клопоти — замале зацікавлення навчанням в школах своїх дітей самими батьками!

Нашому роду немає переводу! З неабиякою гордістю, відмічуємо сьогодні дуже відрадний і гарний до наслідування приклад: в самому Трентоні, столиці стейту Ню Джерзі, протягом останнього часу звінчалося, аж дев'ять українських пар! Собі, своїм батькам та Батьківщині на славу, а ворогам на збитки! Ось прізвища цих щасливих молодих людей, яким дзвонили українські весільні дзвони:

Христина Решетуха і Любомир Лампіка звінчалися 6-го вересня, 1975 року. Христина це дочка п-ва Ірини й Івана Решетухи з Лонґ Айленд Сіті, Н.Й. Любко — це син п-ва Марії і Любомира Лампіків, кол. мешканців Трентону, тепер власників мотелю „Марічка" в Ґантері, Н.Й. Обоє молодята це вихованці Пласту.

Оксана Петруняк і Роберт Грубець звінчалися 30 травня, 1976 року. Оксана це дочка п-ва Ганни і Сильвестра Петруняків — мешканців Трентону. Роберт — син Ганни і Стефана Грубців з Седл Брук, Н.Дж. Оксана — кол. пластунка, Роберт — активний в Лізі Українськоï Католицької Молоді.

Оксана Самокіш і Юрій Стиранка звінчалися 12-го червня, 1976 року. Оксана, це дочка бл.п. Івана і Ніни Самокіш, кол. мешканців Трентону, Юрій — син п-ва Марії і Михайла Стиранків з Торонта. Обоє — колишні пластуни.

Леся Татомир і Роман Городиський звінчалися 28 травня, 1977 року. Леся — дочка п-ва Олександра і Софії Татомир з Брістолю, Па. Роман — син д-ра Зенона і Марії Городиських з Трентону, Н.Дж. Обоє — вихованки Пласту.

Христина Гречко і Микола Голінко звінчалися 16 жовтня, 1976 року. Христина, це дочка п-ва Марії й Ярослава Гречків з Філядельфії, Микола — син Софії й Миколи Голінко в Трентоні, Н.Дж.

Тетяна Басняк і Ігор Бойцун звінчалися 25-го червня, 1977 року. Тетяна — дочка п-ва Ірини і Нестора Басняків з Нюарку, Н.Дж. — вихованка СУМА, Ігор — син п-ва Анастазії й Михайла Бойцунів з Трентону, Н.Дж. — вихованок Пласту.

Оксана Стойко й Ігор Самокіш звінчалися 6-го листопада, 1977 року. Оксана — дочка п-ва Володимира й Ярослави Стойко з Льос Анджелесу, Каліф. Ігор — син бл.п. Івана і Ніни Самокіш з Трентону, Н.Дж. Обоє кол. пластуни.

Про ці подружжя були вже короткі нотатки в пресі. А ось, на протязі короткого часу, в місяці червні і липні, 1978 року звінчалися ще дві пари:

Віра Лампіка й Іван Гайдош звінчалися в суботу, 3 червня, 1978 року. Віра, це дочка п-ва Марії і Любомира Лампіків, кол. мешканців Трентону, Н.Дж. Іван — син Марії і Степана Гайдош — мешканців Карпатської України. Вінчання відбулося в гантерській церкві св. Івана Хрестителя, а обильне і многолюдне весілля в гантерській „ґражді" і мотелі „Марічка", власниками якої є батьки молодої. Віра — це колишня пластунка трентонської Пластової станиці, абсольвентка університету. Іван — син Закарпаття, многонадійний український бизнесмен.

Христина Кассіян і Роман Петруняк звінчалися в суботу, 8-го липня, 1978 р. Христя — дочка пані Марії Кассіян — абсольвентка університету й учителька. Роман — студент університету, вихованок Пластової станиці в Трентоні, син п-ва Ганни і Сильвестра Петруняків — мешканців Трентону, Н.Дж. Вінчання і весілля відбулося в Трентоні.

Ми віднотували тільки ці вінчання, про які нам ближче було відомо, або яких ми були співучасниками в характері весільних гостей. Подібних чисто українських вінчань було більше. Та, якщо взяти до уваги, що тільки в малому місті Трентоні, Н.Дж., протягом двох років звінчалися дев'ять пар українського роду, то цілком спокійно можемо думати про наше майбутнє!

(юко)

У Ґлен Спей росте Українське Село

Ґлен Спей. (Р. О.). — Погляньте хвилину на вуличний рух в Ґлен Спей. Направду, не раз важливо пройти вулицею до сусіда. І тут приходить думка, що добре було б, якщо б зробити хідник для пішоходів — принаймні у самому центрі села. А село росте. Немає дня, щоб не побачити великих вантажних авт з будівельними матеріялами, чи величезну „крутобочку" з цементом. Усі контрактори працюють „цілою парою", не говорячи про тих мешканців, що колись збудували літню резиденцію, але тепер, побачивши, що треба буде жити і зимою в Ґлен Спей — перебудовують, додають мешкальну площу, ізолюють і т. п. Загально відомо в Америці, що населення великих міст має тенденцію переселитись до передмість, чи на село. Це рівночасно заторкує і наших людей у містах. Коли взяти під увагу, що пересічний рік наших громадян під кінець війни був 30 — то саме тепер велика кількість із них досягає пенсійного віку, що потягає із собою різні консеквенції. Одною із них — це шукання безпечного, здорового і дешевого місця, де можна б прожити у рідному оточенні решту життя.

І саме тут багато із них глядить в сторону Ґлен Спей. Бо справді тут гарна височорівня, покрита зеленню, що на ній, крім головної вулиці — де церкви католицька і православна та Українського Братського Союзу „Верховина" — а по боках з одної сторони дві вулиці з парцеляцій мґра М. Кіндрачука, кілька вулиць з посілости І. Барана з чудовим видом на ріку Делявер і на далекі гори Поконос у Пенсильванії. Тут слід згадати про вулиці Т. Шевченка, І. Франка, В. Стефаника та інші, що інтенсивно розбудовуються. Словом життя у Ґлен Спей пульсує, доказом чого були останні загальні збори Громадської ради, що відбулися 19-го серпня ц. р. у вщерть виповненій залі церкви св. Володимира. Основу перебігу цілих зборів держав уміло в руках д-р Богдан Кекіш при співпраці д-ра А. Нички, як заступника предсідника і інж. Івана Когута як секретаря. В часі дискусії стверджено, що нам треба конче додати до місцевого уряду побільше своїх людей, щоб вони там пильнували наших інтересів, що є найважливішим завданням громадської Ради. Що, ми українці, є вже чинником у політиці нашого „тавну" — це річ знана, бо п'ять років ми йдучи спільним фронтом в часі голосування — вибрали двох наших кандидатів інж. А. Осадцу і Г. Журавля до місцевої адміністрації, а два роки пізніше післали туди третього українського кандидата пані Є. Гебу. Отже вперше в історії нашого міста, всі мусіли рахуватися з українським вибраним бльоком, що міг перехилити вибори у цілому місті у любу сторону.

Вертаючи до загальних зборів Громадської Ради вибрано наступну Управу: Діловий Комітет: Ярослав Гавур — голова, Ігор Раковський — перший заступник, д-р Євген Грабарчук, інж. Всеволод Саленко, представник Оселі „Верховина" — заступники голови, Анна Мох секретар, Богдан Кандюк — скарбник, Ярослав Плескун — організаційний Референт, Ярослав Гадуняк — імпрезовий Референт, Роман Олинець — Референт преси і інформації; Вільні члени: інж. Петро Саляк, д-р Богдан Цимбалістий, Аркадія Петришин, д-р Андрій Шуль, Петро Мельник, Клявдія Кіндзельська, Анна Косців, Мирон Гунчак, Іван Оленський, Йосиф Ляховић, Олександер Ничка, проф. Тарас Гунчак — Комісія скарг; Контрольна комісія: д-р Богдан Кекіш, інж. Михайло Повх, інж. Данило Дмитренко; Громадський суд: мґр Михайло Кіндрачук, д-р Маркіян Клюфас, інж. Іван Когут; Громадська Рада: інж. Богдан Загайкевич, проф. Олег Федишин, Іван Геба, Мирослава Паладій, Василь Драпак, Анатоль Пітьо, Павло Наконечний, Іван Баран, Самуїл Ровдич, Андрій Плескун, Богдан Карась, Юрій Костюк, Зенон Крамарчук, Григорій Журавель, Василь Марницький, Михайло Ірас, Михайло Головей, Михайло Грицковян.

Безперечно, що крім Громадської Ради, обох наших церков, оселі УБСоюзу „Верховина" — живу діяльність проявляє Союз Українок та товариство „Розвага", яке мабуть є найбільше активне, влаштовуючи у довгі осінні і зимові вечори, щосуботи і неділі, різні імпрези розвагового чи культурного характеру.

ТЕСЛЯРІ, ЛІКАРІ І ПОЛІТИКИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

представляє, але з переконання, що перенесені з України і з діпівських таборів наші партії втратили свою доцільність в умовах діяспори. Мої критичні завваги про наші партії були похідними, додатковими міркуваннями. Шкода, що М. Антонович рішив критикувати саме їх і залишив на боці головні тези. З його твердження про потребу розподілу праці і тим самим різних професій, в тому й професії політиків, в нормальному суспільстві, я вповні згідний. Українці, розселені по різних країнах світу, вже громадяни чужих держав, таким незалежним, повним суспільством однак не є.

Усвідомивши собі цей стан, наші політичні лідери повинні б, на мою думку, осмислити наново функції своїх партій, критично поглянути на свої дотеперішні осяги, обміркувати можливості своєї праці й розвитку та відповісти собі на питання неясних їх дальше існування доцільне. Я сподіваюся, що мої статті приведуть до такого обговорення. Можливо, під впливом добрих аргументів я змінив би свою думку й переконавшися, що дійсно наші партії виконують важливу функцію в нашій діяспорі і тому потрібні. На жаль, так не сталося. Дотеперішні опоненти ці питання оминають і доводять, що в нормальному суспільстві партії потрібні. Цього я не перечив, навпаки кількакратно повторював цю думку.

Вправді, М. Антонович коротко натякає, що мало б бути сенсом існування наших партій в діяспорі. Він вважає, що наше партійно-політичне життя має „плекатися на найвищому рівні", щоб створити певні традиції і з тими традиціями колись почínати політичне життя в вільній Україні „бо коли нагло зміниться ситуація буде запізно" їх творити. Якщо б дійсно наша еміграція колись мала перенести свої „партійні традиції" в Україну — це був би найтрагічніший її внесок у процес нашого політичного-державного ставання. Знову ж тут доказ, що історія і досвід наших політиків нічого не навчили. Події в 1941-43 роках в східній Україні могли кожного повчити, що означає перенести партії, навіть не з еміграції, але з одної частини України (західньої) в другу. Ці партії не могли там вкоренитися, а східні політично активні українці, як тільки вийшли у вільний світ, створили окрему партію.

Партії повинні виростати з ґрунту та потреб населення: їх не можна приносити і прищеплювати „чужими" людьми, якими були б для місцевого населення вирослі і виховані на заході наші партійні діячі (якщо такі ще будуть), що прийдуть в Україну вести політику.

ПРАЦЯ В УКРАЇНСЬКОМУ МУЗЕЇ

Ню Йорк. — Український Музей в Ню Йорку прийме на працю студентку або студента на протяг осіннього семестра 1978 р.

Зацікавлених просимо порозумiватися телефонічно з п. Наталкою Рибак, ч. тел. (212) 228-0110.

Музей є відкритий для відвідувачів у середи, суботи і неділі від год. 1-5 по полудні, у п'ятниці від год. 3-7 вечора.

Відслоненням мозаїки „Хрищення України" відзначено 10-річчя парафії свв. Володимира і Ольги в Чікаґо

Мозаїка „Хрищення України" на фасаді собору свв. Володимира і Ольги в Чікаґо, що її виконали мистці — С. Гординський, Б. Макаренко та М. Білинський.

Чікаґо Н.Н. — 30-го липня 1978 р. традиційна чікаґська парафія свв. Володимира і Ольги святкувала свій Празник — Храмове Свято, вже десяте з черги від заснування парафії та п'яте у власному новозбудованому храмі. Десять років тому, 28-го липня 1968 р., в час своєї першої первоієрархої візитації за океаном, Блаженніший Патріярх Йосиф проголосив заснування цієї парафії, закінчуючи тим наболілий в Чікаґо календарний спір.

З того часу велика парафіяльна громада, що складається з 1,200 зареєстрованих родин парафіян і прихожан, провела активну діяльність щодо самоорганізації і розбудувала свою парафію та громаду на одну з найдинамічніших одиниць Помісної Української Католицької Церкви.

Своє десятиліття святкувала Свято-Володимирівсько-Ольгинська парафія у великому піднесенні. Напередодні празника відправлено Вечірню з Литією, на якій крім священиків, співали студенти богословія та дяки. Соборну Літургію у неділю, 30-го липня служили о. митрат М. Бутринський, настоятель Парафії, о. митрат З. Злочовський, гість з Польщі, о. крилош. Ю. Ковальський з Канади та дияконував о. І. А. Кротець з парафії свв. Володимира і Ольги. Співав мішаних церковний хор „Прометей" під диригентурою Надії Савин. До обряду Водосвяття і благословення мозаїки приєднався і душпастир-сеньйор, перший настоятель парафії, о. крилош. П. Джулинський.

Мозаїка „Хрищення України-Руси"

Після величавої відправи присутні в процесії вийшли на велику еспляняду перед собором. На його фасаді за останні місяці мистці вставили масстатичну мозаїку, що зображує подію з-перед 990 років — Хрищення наших предків князем Володимиром Великим. Для нагоди благословення мозаїка була закрита великим полотнищем.

Відбувся традиційний на празниках обряд свячення води, після чого отець митрофорний протоієрей Бутринський виголосив зворушливе слово про Тисячоліття Хрищення України, якій то події присвячена мозаїка. На закінчення слова впало полотнище з фасади Собору і перед тисячами зібраних показалася надзвичайна барвиста картина. Це—мозаїка величини 16 на 25 стіп, на якій представлено св. Володимира і Ольгу (її, як першу християнську володарку Руси, попередницю свого внука — Хрестителя землі української), їх володарське оточення, Владик, духовенство, придворних людей, дружинників та Божий люд — старших і малих у Дніпровських водах. Всі постаті більші від природної величини. Над цим величним збором, що над ним повівають хоругви і вознoсяться хресті, розпростерла свій покров Богоматір. Ціла картина вилискує різними кольорами на золотому тлі, а її постаті виконані в суворо візантійській іконописній манері.

Авторами мозаїки є мистці Я. Гординський, Б. Макаренко і М. Білинський. Мозаїку виконало на замовлення студіо Бориса Макаренка з Йонкерсу. На мистецький бік і символіку мозаїки звернули вже увагу мистецькі кола Чікаґо. Це справді найкраща оздоба Собору св. Володимира і Ольги та всієї української дільниці.

Коли впало полотнище з фасади храму і щойно описане незвичайне видовище з'явилося перед зібраними богомольцями у всій його красі, хор проспівав Володимирівський гимн Ярославенка „На стягах, на блакитних...". Опісля ще відслужено Велике Водосвяття.

Празнична гостина

В авдиторії собору очікували присутніх святково застелені столи; всіх гостей було понад 500, а деякі мусіли відійти, бо не було місця. Святкову гостину відкрив перший головний радний Парафіяльної Ради, д-р О. Фаріон словом привіту. М. Панчук, студент богословія продеклямував спеціяльно написану проф. Р. Завадовичем поезію „Пишаюсь, громадо, в роковини ці...". Промовляли ще перший парох о. П. Джулинський, головний секретар Параф. Ради д-р Р. Кобилецький, представник православного собору св. Рівноапостольного Князя Володимира, інж. О. Пелюхівський.

Письмові привіти надіслали Блаженніший Патріярх Йосиф, який склав признання парафії за її досягнення на протязі 10-ох років, та Владика Ярослав Ґабро, що особливо відзначив почин парафії — відкриття мозаїки як початок ювілейного відзначення Тисячтліття Хрищення. Було ще багато письмових привітів від організацій, парафій й індивідуальних осіб. Промовляв ще стейтовий посол д-р Борис Антонович, а від клівлендської парафії Св. Покрови — З. Кріслатий.

У мистецькій частині солістка Марія Чолій з Монтреалю при фортепіяновому супроводі Надi Савин, виконала з великим відчуттям в'язанку пісень, в тому і у власній обробці. Бенкетом-гостиною проводив о. митрат М. Бутринський, господар свята.

Цьогорічний празник відбувся також під кутом оборони в'язнів сумління в Україні. Парафія свв. Володимира і Ольги прийняла щодо цього відповідну резолюцію та адоптувала двох в'язнів — Левка Лук'яненка і Йосифа Терелю, яким будемо старатися допомагати різними способами. Прийняті резолюції, скріплені підписами доведено до відома Апостольської Столиці і Білого Дому.

Святкування 10-річчя парафії будуть закінчені Свято-Покровським празником 14-15 жовтня, коли відбудеться також низка релігійних і культурно-мистецьких імпрез в парафії свв. Володимира і Ольги в Чікаґо.

Знайдено скарби інків

У басейні річки Амазонки, як подає журнал „Наука і суспільство", на стику кордонів Бразилії, Колюмбії та Перу, французький лікар і швейцарський антрополог натрапили на місто під землею, у якому знайшли багато золота, срібла і цінного каміння.

Обидва вчені вже опублікували свою дослідницьку розвідку, в якій намагаються довести, що віднайдений скарб — це скарб інків. Декілька вчених підтримують це твердження.

Інки — одне з давніх індіянських племен, жили в долині Куско (Перу). У середині XV століття союз племен інків перетворився в централізовану монархію, яка охоплювала територію сучасних Перу, Болівії, Колюмбії, Еквадору. Культура населення цієї монархії в порівнянні з культурою інших індіянських племен була однією з найбільш розвинутих. До наших днів збереглися чимало пам'яток архітектури, виробів із заліза, кераміки, тканини і інше.

У першій половині 16 ст. еспанці на чолі з Пісарро завоювали і знищили державу інків. Багато разів повставали проти еспанців-завойовників, але були розгромлені.

У 1532 р. еспанці захопили останнього правителя інків — Атагуальпу, інки погодилися дати за звільнення його стільки золота, скільки може вмістити кімната, в якій тримали їхнього вождя. Коли ж Атагуальпа помітив, що еспанці забирають потроху золото, яке приносили йому піддані, тоді він велів їм заховати золото в джунглях і відмовився від домовлення. Еспанці його стратили.

Сотні років пройшло з того часу, знайдено багато предметів культури інків. Серед них і писані матеріяли про заховані багатства. І ось останнє відкриття двох учених нагадують нам про історичне минуле інків.

До речі, на початку цього століття, борячись за незалежність, майже всі племена держави інків об'єдналися в народність кечуа, яка живе в Перу, Болівії, Еквадорі і частково у Чілі та Арґентині.